

У Београду, 15. јуна 2015.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Министарство унутрашњих послова
Кабинет министра
министру Небојши Стефановићу

Веза: ваш допис 01-2959-8 од 10. јуна 2015.

Поштовани господине Стефановићу,

Аутономни женски центар се обраћа поводом одговора који сте упутили у вези са нашим предлогом за допуну Нацрта закона о полицији, односно у вези са иницијативом за увођење **додатног овлашћења полиције**, да у случајевима насиља у породици, на месту догађаја, полиција може да удаљи из куће/стана, до 14 дана, лице које врши насиље према члановима породице.

Најпре, „хитне мере заштите“ **нису нужно повезане са кривичним поступком**. Оне се могу **изрећи без покретања судских поступака** (парничних, прекршајних или кривичних), у ситуацијама непосредне опасности. Из тог разлога сматрамо да оне треба да буду **овлашћење о којем самостално одлучује полиција**, на исти начин на који одлучује о другим овлашћењима предвиђеним у члану 53 Нацрта закона о полицији. То **не искључује могућност** да полиција о изреченим „хитним мерама заштите“ информисе надлежно јавно тужилаштво, које руководи предистражним поступком и предузима потребне радње ради гоњења учинилаца кривичних дела. Примарни циљ ових мера је гарантовање безбедности жртви насиља у породици одмах/на лицу места, у ситуацијама непосредне опасности, и на период неопходан за покретање других поступака (минимум 14 дана), тако што се физички удаљава учинилац насиља (напуштањем места становања), уместо да се терет трагања за безбедним смештајем ставља на жртву (уз коју често иду и деца).

Када су у питању мере заштите од насиља у породици које се изричу у парничном поступку, као што сте навели, поступање полиције није регулисано Породичним законом, међутим, те мере **нису исто што и „хитне мере заштите“**, које би требало да омогуће заштиту у периоду **док се не покрене судски поступак** (што је у случају Породичног закона рок од 8 дана).

Што се тиче помињаних **мера безбедности**, Законик о кривичном поступку предвиђа меру забране прилажења, састајања и комуницирања са одређеним лицима. Међутим, треба истаћи да је **примарни циљ изрицања ове мере неометано вођење поступка и обезбеђење присуства окривљеног**, а не (хитно) обезбеђење сигурности и безбедности жртве (независно од тога да ли је или ће бити покренут неки други поступак), што је кључно одређење „хитне мере заштите“ како је она дефинисана Конвенцијом Савета Европе.

Такође, према одредбама Кривичног законика, учиниоцу којем је изречена условна осуда могуће је одредити **меру безбедности** забране приближавања и комуникације са оштећеном, али ова мера нити садржи удаљавање из породичног домаћинства, нити може бити замена за

„хитне мере заштите“, које су мере превентивног карактера, издају се одмах/на лицу места, пре било ког судског поступка.

Коначно, Закон о прекршајима пружа основу за изрицање **заштитних мера**, забрану приступа оштећеној, објектима или месту извршења прекршаја, с тим што забрана приступа оштећеним укључује и меру забране приступа заједничком стану или домаћинству. Ову меру може затражити и орган који је поднео захтев за вођење прекршајног поступка (што укључује полицију), а суд о одлуци обавештава и полицију која је надлежна за извршење ове мере. Међутим, ова мера, као и претходно наведене, **није замена за „хитне мере заштите“**, јер се остварује после судског поступка.

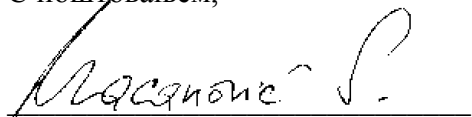
Истичемо да Конвенција Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, поред члана **52 – Хитне мере заштите**, предвиђа у члану 53 – Мере забране приласка односно заштите, које **не искључују потребу за постојањем хитних мера заштите**.

Дакле, из свега наведеног јасно је да **ниједна мера која тренутно постоји у законима Републике Србије не остварује сврху „хитних мера заштите“**. Стога остајемо при мишљењу да би Министарство унутрашњих послова могло да буде орган којем се даје ова надлежност, односно да **ову врсту заштите треба предвидети Законом о полицији** (одредбе о примени ових мера могу бити детаљније регулисане подзаконским актом).

Подсећамо, Одбор за људска и мањинска права и равноправност полова Народне скупштине Републике Србије је на 31. седници одржаној 26. маја 2015. године усвојио закључке¹ који налажу да надлежна министарства покрену поступке измене прописа, укључујући и овлашћење полицијских службеника да изричу мере привременог удаљавања и привремене забране контакта учиниоца насиља са жртвама.

Такође, Комитет Уједињених нација за елиминацију дискриминације жена² захтева од Потписнице у ставу 23, тачка (д) у вези са питањем насиља над женама да „Обезбеди да одговарајући органи имају свест о значају издавања налога за хитну заштиту жена у ризику и спровођење таквог налога до момента када више нису у ризику“. Такође, овај Комитет захтева од Републике Србије да у року од две године, поднесе писану информацију о корацима предузетим да се примене препоруке садржане у параграфу 23, укључујући тачку (д), што је **јул 2015. године**.

С поштовањем,

Слободанка Мацановић, директорка
Аутономног женског центра

¹http://www.parlament.gov.rs/31._sednica_Odbora_za_ljudska_i_manjinska_prava_i_ravnopravnost_polova.25731.941.html

² Закључна запажања о комбинованом другом и трећем периодичном извештају Републике Србије CEDAW//C/SRB/CO/2-3, од 25. јула 2013. године;